

Minister i, at hvis det her foreliggende Vædringsforflag skulde blive vedtaget, saa er det fuldstændig utvivlsomt, at Ministeren i Henshold til Afstemningen paa Tillægsbevillingsloven for 1872—1873 tør vente en lignende Bevilling paa Tillægsbevillingsloven for 1873—74, thi det ligger saaledes begrundet i Sagens Natur, at der deraf vistnok ikke kan være nogen Meningsulighed tilstede. Det er, som det forekommer mig det eneste Punkt, hvor der kunde være nogen egentlig Uanskelighed for den meget ærede Minister. Hvad den omtalte Raadhushag angaar, da skal jeg, jeg havde nær sagt, ikke komme ind paa dette Spørgsmaal; men idet jeg ser den meget ærede Kultusminister i dette Dieblit træde ind ad Døren, maatte jeg maasse omtale det et Dieblit, hvis ellers Kultusministeren kan blive gjort opmærksom paa, at det er et Spørgsmaal, der omtales her, som ogsaa vedkommer ham. Sagen er nemlig den, at denne Raadhushagning er af Autoriteterne, Embedsmænd og kommunale Raad bleven bestemt at skulle lægges paa et Sted, hvor der er en ikke ringe Stemning mod at lægge den, nemlig paa en Del af den gamle Kirkegaard i Rolding, hvor man har maattet ved Udgravning føre Dele af Forfædrenes Lig bort for Publikums Vime til Forargelse for ikke Saa. En større Del af Menigheden har i den Anledning sat sig i Bevægelse og anmodet Kultusministeren om at fastholde et Forbud fra 1858, imod at der blev bygget paa den gamle Kirkegaard, og uagtet denne Bevægelse var fremkommen, inden man endnu egentlig havde begyndt videre end at lægge Grunden, skal man dog med Sver have forfat Opførelsen af dette Raadhushus for at virke ind paa Ministerens Beslutning med Hensyn til denne Sag. Dette har en vis Forbindelse med denne Sag, og jeg nævner det, fordi jeg vilde sætte stor Pris paa — det er muligt, at det er et ubilligt Forlangende — om den høitærede Kultusminister vilde lade blot et Ord falde om, hvad der er flet i denne Sag. Det forekommer mig, at den Jøelse, som har ledet til Indsigelse imod Benyttelse af den gamle Kirkegaard til Byggeplads i Overensstemmelse med Forbudet fra Kultusministeriets Side for 15 Aar siden, er mere berettiget end Embedsmændenes Sver for at faae bygget netop der. Med Hensyn til selve Raadhushusets Udstrækning skal jeg, da det er kommet frem her, ogsaa sige, at man i den Henseende er gaaet for en meget væsentlig Del mod Beboernes Ønske der i Byen, idet man opfører en høj treetages Bygning saagodtsom umiddelbart op til Kirken, uagtet man tidligere havde ønsket en toetages Bygning lagt i Overensstemmelse med de andre Bygninger, saa at man i det Hele vil forstyrre den Plads, som man har købtet ikke saa lidt paa at faae anlagt og fredet om. Det er Strøbemærkninger om denne Sag, som maatte kan komme mere tydelig frem ved en anden Leilighed. Men jeg skal sige, at med Hensyn

til Omfanget af Bygningen forstaar jeg meget godt den høitærede Ministers Opfattelse, at man ikke kan ønske strax at begynde paa at reise et Thing- og Arresthus i den Del af Andst og Slaugs Herreder, som skulde udgjøre en særlig Jurisdiktion, thi forhaabentlig ere vi vel ikke mange Aar fra det Tidspunkt, da vi kunne gennemføre Grundlovens Bestemmelse om en Omordning af Retspleien, og da faae vi ganske vist utvivlsomt meget færre Retsfredse. Men der maatte kunne bødtes paa dette Forhold i denne Mellemtid paa anden Maade, hvis man vilde, derved at man hjalp de yderst beliggende Sogne i Andst-Slaugs Herreders Jurisdiktion, som ligge omtrent 8 Mil fra Rolding, hertil en langt nærmere liggende Jurisdiktion. Det er altsaa dels denne Raadsfuesag, der er kommet inellen siden Forhandlingerne ifor, dels de 4 Sognes Ønsker om midlertidig at blive ved det Nuværende, og paa den anden Side Saaebt om en særlig Gjennemførelse af en hel anden Jurisdiktionsfordeling, der gjør, at det kunde være ønskeligt, om den høitærede Minister nu vilde bide i det maatte lidt sure Øble og sige: nuvel, have S. forandret Stemning her, saa bøier jeg mig derfor og tager imod Vædringsforlaget.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet:

Det er ganske vist en Overraskelse for mig at komme til at tage Del i denne Forhandling, men jeg vil gjerne benytte den Leilighed, der blev givet mig af den ærede Rigsdagsmand, som nu talte, til at meddele de Oplysninger, der overhovedet kunne gives fra min Side angaaende en Sag, som paa ingen Maade endnu har fundet sin Afgjørelse. Jeg gjør det saa meget hellere, som jeg i Virkeligheden meget beklager, at denne Sag er kommen ind i den Gænge, hvori den er kommen. Jeg maa være enig i, at den Indsigelse, som er bleven reist mod den Vej, man senest har betraaet, skriver sig fra Motiver, som jeg ikke kan andet end billige. Det har været en meget varm Interesse, der har foranlediget, at man overhovedet har gjort forskellige Strid, for at indløbomme det smukke og naturlige Ønske at skaffe Pladsen omkring Kirken friggjort for de Bygninger, der tidligere vansirede den. Jeg maa i Øvrigt tilstaa, at jeg kun kjender Byen af Kort og Tegninger, men det er imidlertid af disse blevet mig ganske klart, at det vilde være en væsentlig Prydelse, naar denne Plads blev friggjort for disse Bygninger. Sagen fandt sin Afgjørelse for en 12—13 Aar siden, om jeg ikke hukter feil, og Ministeriet bestemte da udtrykkelig, at denne Plads skulde holdes fri og ikke maatte bebygges. Det er derfor ganske vist en uheldig Omstændighed, at man synes aldeles at have overset denne Bestemmelse, men det kan noget forklæres ved de særegne Forhold, idet der navnlig, da Sagen sidst kom for, var Balancen i Præstembedet, saaledes at man maatte manglede